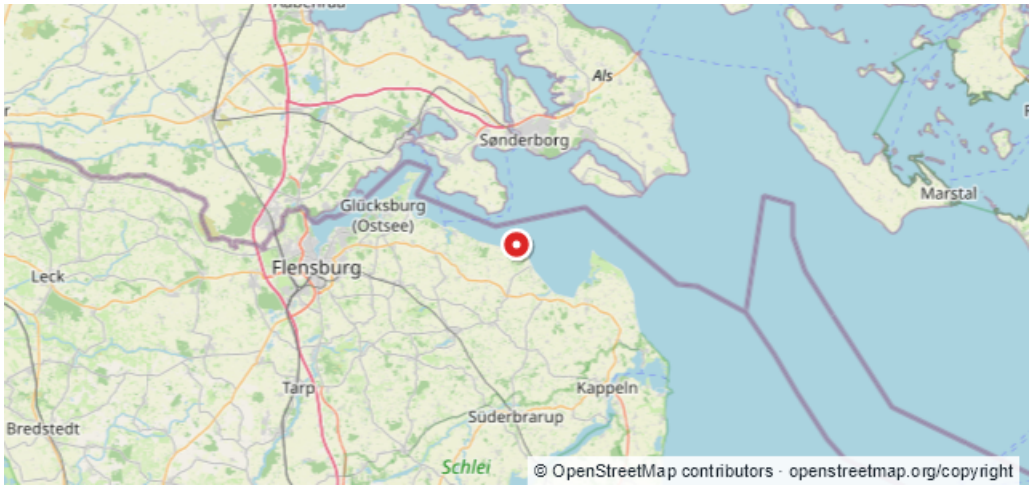
Zerstörer Z-43

ID: 7193 · Vrag
www.vragguiden.dk/vrag/7193

Position & Dybde

WGS84	
54:48,32N 9:46,57E	
ED50	
54:48,3589354113957N 9:46,6463295013705E	

Dybde (top)	Dybde (bund)
Ukendt	**Ukendt**
Stævnretning	Afstand til kyst
Ukendt	**1,0 km**

Beskrivelse

Bubblewatchers angivne position (ikke anvendt som Vragguidens kortposition): 54° 48,32 N 009° 46,57 E -> 54:48,32N 9:46,57E Et dyk ved Z43 er en god lejlighed til at vise en falden kriger sin sidste ære. OKM (Oberkommando der Marine) udstedte den 17. februar 1941 den tilsvarende byggeordre til bygning af en ny destroyer til Deutsche Schiff- und Maschinenbau Aktiengesellschaft, et sammenslutning af 8 nordtyske værfter. Efter måneders planlægning og forberedelser begyndte destroyeren "Z 43"s korte liv af typen 1936 B den 1. maj 1942 på Deschimag-værfterne i Bremen med den sådvanlige køllægning. Allerede i september 1943 løb det 127 m lange og knap 12 m brede fartøj af stabelen. Efter yderligere 7 måneders udrustning var det så vidt: destroyeren "Z 43" blev sat i tjeneste den 24. marts 1944 og tildelt 6. Destroyerflotille, der på dette tidspunkt stod under kommando af KzS Friedrich Kothe (1901-1944). Som kommandant blev kaptajn til søs Arthur Wenninger den 31. maj 1944 beordret om bord. Efter de nødvendige prøvesejladser, der fandt sted i Østersøen, var destroyeren den 17. oktober 1944 foreløbigt kun begrænset kampklar. ![Kildebillede 1 fra Bubblewatchers artikel om Z-43](/images/wreck/2874.jpg) *Kildebillede 1 fra Bubblewatchers artikel om Z-43. Kilde: Bubblewatcher – https://www.bubblewatcher.de/zerstoerer-z-43/* Det nye tjenesteindsatte destroyers farvedragt var, inklusive skorstenskapperne, lysegrå. En såkaldt skureeliste løb gennemgående på bagbord og styrbord side. Som særligt kendetegn skal destroyeren fra efteråret 1944 på brøns sidevægge have ført en påmmalet, nedadspringende sort panter, men derom sagde et tidligere besætningsmedlem til os, citat: "Der var forsøg fra nogle stolte dæksfolk på at gennemtrive navnet 'Panther', men disse forsøg forblev alle uden held." Altså, der var ingen påmalet panter, og destroyeren blev officielt heller ikke kaldt saledes. ![Kildebillede 2 fra Bubblewatchers artikel om Z-43](/images/wreck/2875.jpg) *På destroyerne af klassen 1936 B var der ikke længere monteret en projektørplatform ved den agterste skorsten. FuMB-antennerne til radarvarslingsudstyret sad på den forreste trebensmast. FuMO 25-antennen, der målte 2 gange 6 m, blev monteret på broen. I modsætning til destroyerne af klassen 1936 A var Z43 igen

udstyret med 12,7 cm-kanoner i enkeltlavetter, og luftværnsbevæbningen blev betydeligt forstærket. Blandt andet blev der monteret en 2-cm-luftværnskanon i dobbeltlavet ved boven og to 3,7-cm-kanoner på dobbeltlavetter foran broen. Ved broens agterkant, over signaldækket, blev der på to cirkulære kanonplatforme monteret to 3,7-cm-kanoner i enkeltlavetter i stedet for 2-cm-luftværnskanonen i firlinglavet. Herfra havde kanonerne, som havde en højere skudhastighed og større gennemslagskraft end 2 cm-våbnene, et optimalt skudfelt på 360°. Yderligere to 3,7-cm-kanoner på dobbeltlavetter blev monteret midtskibs. Yderligere tre 3,7-cm-kanoner, ligeledes på dobbeltlavetter, samt en 2 cm-kanon i firlinglavet blev monteret i stedet for 12,7 cm-kanon nr. 3. Agter blev der monteret fire 8,6-cm-raketaffyringsapparater af typen M 42, som kunne affyre spræng-, lys- og trådraketter. Senere i krigen blev dele af bevæbningen ændret flere gange. Kilde: Bubblewatcher – https://www.bubblewatcher.de/zerstoerer-z-43/* ![Kildebillede 3 fra Bubblewatchers artikel om Z-43](/images/wreck/2876.jpg) *Kildebillede 3 fra Bubblewatchers artikel om Z-43. Kilde: Bubblewatcher – https://www.bubblewatcher.de/zerstoerer-z-43/* Indtil den 31. oktober gennemførte skibet sammen med de andre skibe fra 6. Destroyerflotille flotillemanøvrer i Østersøen. Allerede den 1. november 1944 løb Z43 efter afslutningen af manøvrerne igen ind i Gotenhafen, det nuværende Gdynia i Polen. To uger senere, altså den 14. og 15. november, deltog båden igen i manøvrer med 6. Destroyerflotille. Fire dage senere, den 19. november, sluttede Z43 sig til den tyske kampgruppe omkring krydserne "Prinz Eugen" og "Admiral Scheer". Denne gruppe løb ud til støtte for hærsenhederne, der på halvøn Sworbe stod i svære forsvarskampe. (Sworbe eller Sørve er en halvø i Den Rigaiske Bugt på den sydlige spids af den estiske ø Såremå). Forbandet beskød med alle kalibre russiske stillinger og enheder, der var på fremmarch på Sworbe. Allerede den 22. november 1944 løb Z 43 allerede igen ind i Gotenhafen for her at bunkre brændstof og overtage ammunition. ![Kildebillede 4 fra Bubblewatchers artikel om Z-43](/images/wreck/2877.jpg) *Lørdag den 9. december sejlede 6. destroyerflotille med sin chef, kommandør Kothe, ud fra Gotenhafen med Z 35, Z 36, Z 43, T 23 og T 28, først med kurs mod Reval for at tage miner om bord til den nye minespærring 'NIL', som skulle udlægges. Også under denne operation havde man kun ringe tillid til minedetekteringen på Z 43, fordi anlægget kun var delvist funktionsdygtigt. Man stolede mere på de andre destroyeres minedetektering. Allerede mandag den 11.12.1944 sejlede man ud i de tidlige morgentimer for at gennemføre operationen. Under sejladsen til operationsområdet gjorde det meget dårlige vejr det umuligt at foretage de præcise positionsbestemmelser, som var vigtige for operationen. Flere dage uden en sikker positionsbestemmelse, afdrift på grund af vind og strøm, dårlig sigtbarhed og søgang gjorde tilsammen bestikregningen vanskelig. Kommandør Kothe afbrød dog ikke operationen. Men tirsdag den 12.12.1944 løb Z 35 (korvetkaptajn Bätge) og Z 36 (korvetkaptajn friherre von Hausen) under den sidste indsejling til mineudlægningen på tyske miner i spærringen 'Nilhorn II'. De eksploderede, så det kunne ses på lang afstand, og sank nordøst for Reval. Kaptajn Wenninger bragte Z 43 ud af farezonen ved at bakke med agterstævnen forrest. Efter at skibet var drejet bi, blev alle miner kastet over bord i uskarp tilstand. Kun 87 besætningsmedlemmer fra de to sunkne destroyere blev reddet; mere end 540 omkom. 67 af dem drev i land i redningsflåder. Sovjetiske hurtigbåde bjærgede nogle overlevende fra Z 35. De andre tyske skibe udlagde ikke flere miner. Kilde: Bubblewatcher – https://www.bubblewatcher.de/zerstoerer-z-43/* Næste dag, efter at arbejderne var afsluttet, løb destroyeren den 23. november under højeste fart tilbage til Sworbe og fortsatte beskydningen uformindsket. I natten fra den 24. til den 25. november blev beskydningen af halvøn Sworbe afsluttet, og destroyeren vendte den 25. november tilbage til Gotenhafen. ![Kildebillede 5 fra Bubblewatchers artikel om Z-43](/images/wreck/2878.jpg) *Kildebillede 5 fra Bubblewatchers artikel om Z-43. Kilde: Bubblewatcher – https://www.bubblewatcher.de/zerstoerer-z-43/* Gennem "Deutsche Dienststelle" (WASt) kunne vi erfare, at i alt 87 sofolk fra de to destroyere blev reddet, nemlig 52 fra Z 35 og 35 fra Z 36. I de finske skærgårde drev 67 sofolk i land i redningsflåder. De blev taget til fange af finnerne og næste dag overgivet til russerne. 201 sofolk fra de to destroyere, blandt dem kaptajn til søs Kothe (grav 218), hviler på den tyske soldaterkirkegård i Honkanummi, Vantå/Finland. I alt er der på destroyeren Z 35 262 og på Z 36 278 faldne eller savnede at begrasde. I alt altså ca. 540 mand, dertil kom den indskibede flotillestab. Om dennes antal kunne man ikke længere give oplysninger. ![Kildebillede 6 fra Bubblewatchers artikel om Z-43](/images/wreck/2879.jpg) *Kildebillede 6 fra Bubblewatchers artikel om Z-43. Kilde: Bubblewatcher – https://www.bubblewatcher.de/zerstoerer-z-43/* Kortet viser den indtegnede minespærring "Nashorn"; dette er dog forkert, da den egentlige spærring "Nashorn" la lidt nordligere. Den her som "Nashorn" betegnede spærring er egentlig spærringen "Nilhorn II". Oplysninger fra aktesamlingen "Nil" i Bundesarkivet i Freiburg/Breisgau. Kendskabet til minespærringens virkelige beliggenhed samt flotillens alt

for langt mod nord forskudte position ved fremrykningen ind i operationsområdet blev de deltagende skibes kommmandanter bevidst alt for sent. En unødvendig ordre kostede ca. 550 soldater i Kriegsmarine livet. (Citat fra: Tragødie im finnischen Meerbusen / Dokumentation af Udo Kraft / Sina Edition: Jever 2011) De tilbageværende både afbrød herefter foretagendet og løb tilbage til Gotenhafen. Tre dage senere, den 14. december, var "Z 43" på grund af lettere skibsbyggeriske skader og på grund af udskiftning af nogle rekyylbremser på 12,7 cm-kanonerne tre dage ikke kampklar. Fredag den 29. december 1944 blev "Z 43" i Gotenhafen dokket for at reparere det kun begrænset fungerende S-apparat (aktivt sonarapparat til opsporing af miner, senere kaldt Nibelungenapparat) for at kunne udnytte det fuldstændigt. Under mineoperationen "Nil" blev Z 43's minemdetekiton ikke trøt. Juletiden og også årsskiftet 1944/45 tilbragte destroyeren på værftet. ![Kildebillede 7 fra Bubblewatchers artikel om Z-43](/images/wreck/2880.jpg) *Kildebillede 7 fra Bubblewatchers artikel om Z-43. Kilde: Bubblewatcher – https://www.bubblewatcher.de/zerstoerer-z-43/* Den 16. januar 1945 løb "Z 43", "Z 25" og "T 4" ud i Danzig-bugten til ubådsafværge. Denne endte dagen efter. Den 18. januar eskorterede "Z 43" og "Z 25" det i hast sammensatte konvoj bestående af transporterne "Preussen", "Malgache", "Bukarest" og "Wolta" til Libau, der allerede næste dag blev nået uden nævneværdige hændelser. Dagen efter eskorterede de to destroyere allerede transporterne "Renate", "Bukarest", "Marburg" og "MRS 11" tilbage til Gotenhafen. For "Z 43" fulgte i de følgende uger mange yderligere eskorter mellem Gotenhafen og Libau. Søndag den 20. februar 1945 gik F.d.Z., viceadmiral Kreisch, om bord på "Z 43" i Gotenhafen for allerede to dage senere at gå om bord på Z 25, da Z 43 og "T 35" løb til Pillau for derfra næste dag at beskyde Samland-kysten for at aflaste de der kæmpende tyske tropper. I natten fra den 22. til den 23. februar ankrede "Z 43" og "T 35" i tæt tåge kl. 2.07 tæt under kysten ud for Pillau. Kl. 9.15 blev de befalede målområder beskudt med 500 skud fra 12,7 cm-kanonerne. Ved denne beskydning blev flere ildstillinger indtaget. Indsatsen var patrængende nødvendig for at forhindre Den Røde Hær i at besætte den endnu overordentligt vigtige landforbindelse til Kønigsberg. ![Kildebillede 8 fra Bubblewatchers artikel om Z-43](/images/wreck/2881.jpg) *Vi vil her rette en hjertelig tak til hr. prof. dr. Schmidt for hans meget venlige og særdeles informative oplysninger. Kilde: Bubblewatcher – https://www.bubblewatcher.de/zerstoerer-z-43/* Først om aftenen vendte begge både, efter at endnu knap 1.100 flygtninge var gået om bord i Pillau, tilbage til Gotenhafen. Den 26. februar eskorterede "Z 25", "Z 43" og "T 8" det med flygtninge fuldt besatte passagerskib "Hamburg" fra Gotenhafen til Sassnitz, hvor konvojen den 27. februar ankom ubeskadiget. Derefter overtog bådene også flakbeskyttelsen for flygtningeskibet. Den 6. marts 1945 løb de tunge krydsere "Luetzow" og "Admiral Scheer", begge skibe af Admiral Hipper-klassen, i eskorte af "Z 43" og "Z 34" samt "T 33" og "T 23" fra Gotenhafen ud i retning vestlige Østersø til endnu en operation. Forbandet løb dog allerede den 7. marts igen ind i Swinemunde. Den 8. marts forlagde "Z 43" videre til Kolberg. Der beskød destroyeren den 9. marts landmål og overtog flakbeskyttelsen for de mange i havnen liggende flygtningeskibe. Den 15. marts blev destroyeren afløst af "Z 34" og løb til brændstofbunkring og ammunitionssupplering tilbage til Swinemunde. Den 17. marts vendte "Z 43" tilbage til Kolberg og genoptog her påny beskydningen af landmål. ![Kildebillede 9 fra Bubblewatchers artikel om Z-43](/images/wreck/2882.jpg) *Kildebillede 9 fra Bubblewatchers artikel om Z-43. Kilde: Bubblewatcher – https://www.bubblewatcher.de/zerstoerer-z-43/* Den 18. marts 1945 optog "Z 43" de sidste troppeenheder i Kolberg om bord, for Kolberg blev roømmet. Dagen efter blev disse tropper dog allerede sat i land igen i Swinemunde og kastet i kamp. Den 21. marts løb "Z 43" derrefter til Gotenhafen for at stootte de tunge krydsere "Luetzow" og "Prinz Eugen" ved disses indsats til landmålsbekæmpelse og for at sikre dem. Herved beskød også "Z 43" påny russiske stillinger. Næsten en uge senere, den 28. marts, vendte destroyeren tilbage til Gotenhafen for her at overtage flakbeskyttelsen. Den 30. marts bekæmpede "Z 43" påny landmål, ligeledes de følgende dage. Der fulgte et kommandantskifte, idet fregatkaptajn Carl Heinrich Lampe den 5. april 1945 overtog kommandøn fra kaptajn til søs Arthur Wenninger. Da det tidligere besætningsmedlem prof. dr. Schmidt, der på davarende tidspunkt var kadett (Ing) på Z 43, kontaktede os, har vi for den følgende tid fundet et ojenvidne, der har oplevet alt på nærmeste hold. Han fortalte os følgende: Søndag den 9. april 1945 ramte skæbnen også os med den hidtil ret lykketræffende destroyer Z43. Herved pådrog Z43 sig en bombetræfning i forskibsområdet; blindgængeren blev hængende i skorstenen; afgørrende var derimod ødellæggelsen af MES-anlæget (mineegensbeskyttelsesanlæg) ved bordvåbenbeskydningen fra de russiske kampfly. Derfor kom det dagen efter, saledes omkring kl. 16, temmelig præcist til tidspunktet for vagtskiftet, til en minetræfning, der fuldstændigt ødelagde 2 kedelrum og dræbte hver 2 komplette vagter. Bundminen havde revet et kæmpe hul i skroget, inklusive kølpladen - der kunne være een eller endda flere godsvogne derigennem. Vi

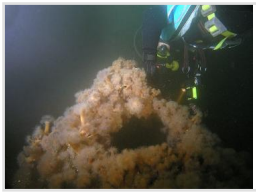
kunne dog holde skibet, og på slæbeturen fra Hela til Rostock blev for- og agterskib i det væsentlige kun holdt sammen af långssstayerne fra torpedorrorsættene på overdækket. Overfarten lykkedes kun på grund af den usædvanligt rolige sø. Den 13. april blev Z43 så forlasgt til Neptun-værftet i Rostock; der blev 2 staldrågere svejset under skroget. Disse dragere skulle give damperen så megen standfasthed, at vi fra søn kunne hjælpe med at forsvare "fæstningen" Rostock. Heldigvis var det muligt at få de kun lettere beskadigede to turbinerum og kedelrum 1 fuld funktionsdygtige igen, saledes at vi med egen kraft kunne liste os til Warnemuende; ved passage af Warnow dukkede russiske kampvogne op, der faldt som offer for dirrekbeskydning fra 12,7 cm-kanonerne. "Fæstningen" var faldet, før vi næde havet. Vi sejlede derefter videre til Kiel og efter endnu en bombenat videre til Geltinger Bugt. ![Kildebillede 10 fra Bubblewatchers artikel om Z-43](/images/wreck/2883.jpg) *Kildebillede 10 fra Bubblewatchers artikel om Z-43. Kilde: Bubblewatcher – https://www.bubblewatcher.de/zerstoerer-z-43/* Krigen var så godt som slut; kampklar ville destroyeren ikke være blevet igen; alligevel skulle Z 43 ikke falde i fjendtlige hænder. I aftentimerne den 3. maj 1945, efter at besætningen ordnet havde forladt skibet og gået i land, blev det engang stolte skib af sin egen besætning sprængt og sænket på positionen 54 grader 48,32' N og 009 grader 46,57' E. I halvtredserne blev det derefter af bjærgningsfirmaer fuldstændigt ophugget. I dag ligger der kun spredte, sandsynligvis ved bjærgningen oversete vragstykker på havbunden, der ikke lader formode, at det her drejede sig om en engang stolt tysk destroyer. ![Kildebillede 11 fra Bubblewatchers artikel om Z-43](/images/wreck/2884.jpg) *Kildebillede 11 fra Bubblewatchers artikel om Z-43. Kilde: Bubblewatcher – https://www.bubblewatcher.de/zerstoerer-z-43/* ## Tekniske data Køllægning: 1. maj 1942 Søsætning: september 1943 Byggeværft: Deschimag-værfterne, Bremen Besætning: 331 mand Byggeomkostninger: 13,7 millioner Reichsmark Deplacement: 2.559 ts som standarddeplacement og 3.599 ts maksimalt som indsatsdeplacement Længde over alt: 127 m Bredde: 12 m Dybgang: 3,83 m Maskinanlæg: 6 dobbeltend-dampkedler, byggetype Wagner-Deschimag med ca. 70 atu 2 Deschimag-gearturbiner på et tandhjulsgear Antal aksler: 2 med 2 propeller og 3,30 m diameter Ror: 2 Ydelse på akslerne: 70.000 WPS Topfart: 36 knob Rækkevidde: 2.950 sm ved 19 knob Brændstofforråd: 786 t - 825 t ## Bevæbning Sømål-artilleri: 5 x 12,7 cm L/50 Tk C/36 i enkeltaffuteringer med 600 skud Flak: 4, senere 8 x 3,7 cm L/83 FlaMK C/30 i dobbeltaffuteringer med 800 skud 12, senere 24 x 2 cm L/65 Fla-MK C/30 (i begyndelsen i 6 dobbeltaffuteringer, senere i dobbelt- og firlingsaffuteringer) med 28.000-32.000 skud Torpedør: 8 x 53,3 cm torpedorør i to firlingssæt med i alt 8-12 torpedør Dybdebomber: fire udløbsramper i hækken Miner: maks. 32-36 miner ## Pejleapparater: 1 GHG (gruppelytteapparat) 1 Atlas-ekkolod 1 om 160 grader drejbar sonar 1 FuMO 25 (GEMA FMG 39 G) 1 ildledningsradar for artilleri 2 radiomåle-observationsapparater (FuMB) 1 ildledningsradar for flak ## Vraget i dag: Vragets rester fra den engang stolte destroyer Z43 befinder sig i en fordybning, der i syd og vest begrænses af fastlandet, i ost af Habernisser Banke, i nord af Neukirchen Grund. Vanddybderne når derinde dybder på maks. 26 m, mens de omgivende banker og grunde rager op til fire henholdsvis to meters vanddybde. Kun to dybere kanaler på siderne af Neukirchen Grund forbinder de dybere områder med den åbne yderfjord. Vragresterne er delvis endnu ret store, maske fem til ti meter lange, og rager op til tre eller fire meter over havbunden, men identifikationen er meget vanskelig; hvor disse stykker engang befandt sig, eller hvad de engang var, lader sig næppe længere fastslå. Hvis man ikke vidste, at de tilhørte en destroyer, ville man ikke umiddelbart formode dette; de kunne have været alt muligt. ## Kilde: Bubblewatcher Kilde: Bubblewatcher – https://www.bubblewatcher.de/zerstoerer-z-43/

Sidst rettet af: twm Dato: 23-09-2026

Billeder (11)

+7 flere